

Diligència en relació amb el Dictamen 64/2022 del Consell Consultiu

FAIG CONSTAR:

1. Que una vegada analitzat el Dictamen del Consell Consultiu núm. 64/2022, de 27 de juliol, relatiu al Projecte de decret de regulació de l'accessibilitat universal en els espais d'ús públic de les Illes Balears, cal destacar que el Consell Consultiu:
 - a) Conclusió 3a: emet un informe favorable en relació amb el procediment d'elaboració; no obstant això, en la consideració jurídica segona **proposa complementar diversos tràmits que considera observacions essencials** (consideració jurídica segona).
 - b) Conclusió 4a: **fa observacions de caràcter essencial** en referència a la part dispositiva a l'efecte de la utilització de la fórmula «**d'acord** amb el Consell Consultiu» (consideració jurídica cinquena).
 - c) Fa observacions de **caràcter no essencial** (consideració jurídica cinquena).
2. Que, ateses les observacions exposades en el Dictamen, **es fa una nova audiència**, en relació amb el projecte de 25 d'abril de 2022, tramès al Consell Consultiu. Aquesta audiència s'adreça, en data 18 d'agost, a l'Associació Hotelera de Menorca, a la Federació Hotelera d'Eivissa i Formentera, i a Comissions Obreres de les Illes Balears i UGT Illes Balears, com a sindicats més representatius, amb un termini d'audiència fins al dia 9 de setembre de 2022. Una vegada finalitzat el termini esmentat, cap organització no ha fet al·legacions o suggeriments. En conseqüència, s'esmena l'observació essencial esmentada al Dictamen.
3. Que en el Dictamen es considera que, atès que l'article 34.6 del Projecte estableix l'**efecte desestimatori** del silenci administratiu, cal preceptivament

«un informe que motivi les raons d'interès general que ho justifiquen» (article 59.1.c) de la Llei 1/2019, de 31 de gener).

Respecte d'això, cal destacar que l'apartat 6 esmentat és una transcripció literal de l'article 13 del Reial decret 1112/2018, de 7 de setembre, sobre accessibilitat dels llocs web i aplicacions per a dispositius mòbils del sector públic. El Reial decret es va dictar per donar compliment a la Directiva (UE) 2016/2102, del Parlament Europeu i del Consell, de 26 d'octubre de 2016, sobre l'accessibilitat dels llocs web i de les aplicacions per a dispositius mòbils dels organismes del sector públic. Aquesta norma tenia caràcter bàsic, si bé la Sentència 100/2019, de 18 de juliol de 2019, del Tribunal Constitucional, va declarar que aquest incís no tenia caràcter bàsic.

D'altra banda, la Llei 8/2017 no regula aquest procediment, i, en conseqüència, no estableix les raons d'interès públic que justifiquen que el silenci en aquests procediments sigui negatiu. Per això, **s'opta per eliminar aquest paràgraf**, i es considera aplicable de manera supletòria, ja que no és bàsic, el que preveu l'article 13 del Reial decret 1112/2018 abans esmentat, dins el marc del que preveu la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques. En conseqüència, no cal esmenar l'observació essencial esmentada en el Dictamen.

4. **Que s'afegeix a l'expedient** la Llei 6/2022, de 31 de març, per establir i regular l'accessibilitat cognitiva i les seves condicions d'exigència i aplicació (BOE núm. 78, d'1 d'abril de 2022), que modifica el **Reial decret legislatiu 1/2013**, de 29 de novembre, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei general de drets de les persones amb discapacitat i la seva inclusió social, i s'inclou la seva referència a la MAIN i a l'annex 2 del Projecte de decret. En conseqüència, s'esmena l'observació essencial esmentada en el Dictamen.

Així mateix, com a complement, s'afegeix a l'expedient la recent **Llei 15/2022, de 12 de juliol, integral per a la igualtat de tracte i la no-discriminació**, i s'inclou la seva referència a la MAIN i a l'annex 2 del Projecte de decret.

5. Que, en relació amb la **informació econòmica o similar** que consta en l'expedient i s'esmenta en la MAIN, cal fer constar que:
 - Les dades estadístiques en relació amb el nombre de persones amb discapacitat que en l'expedient es referien a l'any 2019 (55.377 en total), s'han actualitzat amb les actualment publicades, que es **refereixen a l'any**

2020. S'hi observa una diferència (cap a menys) en el nombre total de persones: 55.377 el 2019 i 52.600 el 2020.

- En relació amb les dades econòmiques sobre les mesures de foment de l'accessibilitat previstes en el Projecte de decret (article 43), cal manifestar que l'article 43 fa referència a ajuts públics i no estableix cap mesura de foment, sinó que estableix que les administracions públiques tinguin la possibilitat d'incloure mesures o valoracions a favor de la inclusió de criteris a favor de l'accessibilitat universal. En conseqüència, **no es pot quantificar a priori** el que és una actuació voluntària i de lliure disposició per part de les administracions públiques.
- En relació amb la quantificació del cost de l'adequació dels **llocs web** i de les aplicacions dels dispositius mòbils, cal tenir en consideració que les adaptacions es fan en funció de cada contracte d'elaboració o de manteniment de les aplicacions i no s'especifica una quantia específica.
- En relació amb el cost de les **oficines de promoció de l'accessibilitat universal**, es fa un **pressupost inicial i s'informa** d'aquest en la nova MAIN.

I de la resta dels **òrgans de participació i consulta i de coordinació** administrativa es fa un **informe en relació** amb la integració de les despeses en el pressupost ordinari de l'Administració, i s'informa d'aquest en la nova MAIN.

- En relació amb **l'impacte econòmic i de càrregues de** tramitació de les targetes de reserva d'estacionament, cal considerar que no s'incrementa cap càrrega administrativa, atès que la nova norma no estableix cap nou tràmit. Tot al contrari, a conseqüència de la implantació de l'administració electrònica, actualment la càrrega és menor, atès que permet dur a terme tràmits telemàtics.

De conformitat amb l'Acord del Consell de Govern de 16 de març de 2012 que determina el contingut i el sistema d'elaboració de l'estudi de càrregues administratives, les càrregues administratives són les que la normativa imposa tant a les empreses com a altres entitats o als ciutadans, especialment en relació amb la tramitació dels procediments administratius. En conseqüència, en aquest supòsit no cal fer l'informe de noves càrregues.

6. Que, en relació amb l'**observació essencial** respecte d'afegir una disposició sobre l'**accés cognitiu**, cal destacar que el projecte ja estableix, com una de les novetats, disposicions en relació amb l'accés cognitiu, en el marc del que preveu la nova Llei 6/2022, de 31 de març, per establir i regular l'accessibilitat cognitiva i les seves condicions d'exigència i d'aplicació (actuals articles 23.1 i 29 bis del Reial decret legislatiu 1/2013), és a dir, les condicions mínimes en tot el territori espanyol, tot i que preveu el desplegament reglamentari de les condicions mínimes, amb posterioritat a l'elaboració, en un termini de tres anys (DA 2a de la Llei 6/2022), no es considera adequat establir a les Illes Balears condicions que poden ser modificades per la reglamentació bàsica futura de l'Estat.

No obstant això, s'ha revisat el text del Projecte i s'han fet les modificacions següents:

- Pel que fa a la definició d'*accessibilitat cognitiva* (article 3, lletra a), del Projecte de decret), **s'afegeix un incís** «[...] i interacció a totes les persones», per tal que coincideixi amb la definició introduïda per la Llei 6/2022.
 - En segon lloc, com que la Llei 6/2022 preveu el **desplegament normatiu específic** de l'accessibilitat cognitiva, el punt 2 de l'article 19 del Projecte passa a ser una disposició transitòria (única).
7. Que el Dictamen recull observacions, respecte de l'apartat 3 de l'article 5 del Projecte de decret, en referència als **pressuposts de les inversions** de les entitats locals en els seus pressuposts anuals de **manera específica i diferenciada** de les consignacions necessàries per a les adaptacions progressives corresponents dels espais existents urbanitzats, edificacions i serveis d'ús públic i destinar a aquestes actuacions una part del pressupost que no podrà ser inferior al 15 % de les despeses d'inversió de reposició o, alternativament, al 4 % de totes les despeses d'inversió.

Respecte d'això, cal destacar que la regulació de l'article 5 desplega el compliment material del que preveu l'article 34 del Reial decret legislatiu 1/2013, de l'Estat, quan estableix que «les administracions públiques han d'habilitar en els seus pressuposts les consignacions necessàries per al finançament de les adaptacions en els immobles que en depenen», i el que preveu l'article 39 de la Llei 8/2017, de la CAIB, quan estableix que «els municipis i els consells insulars han de destinar una part del seu pressupost

anual a les actuacions de supressió de barreres prescrites en el pla d'accessibilitat respectiu i, si disposen de pla d'actuació municipal o insular, aquest ha d'incloure les actuacions». És evident, en ambdues lleis, la intenció dels legislatius d'establir i identificar una part del pressupost anual destinada a l'accessibilitat. Per això, el desplegament reglamentari es basa en aquestes obligacions legals **i fa un pas més per fer-les realitat, no només en una declaració d'intencions**. En aquest sentit, es fixa un tant per cent mínim, que inclou també l'accessibilitat dins els projectes generals (de reforma o d'obra nova) i no només les obres «exclusivament» destinades a l'accessibilitat, atès que, com s'ha comprovat, és més fàcil i rentable construir de manera accessible que reformar després per assolir les obligacions de l'accessibilitat.

Cal destacar que l'article 5, a més de concretar quanties pressupostàries en aplicació de les obligacions de les lleis d'accessibilitat, suposa un pas endavant en la transparència de les administracions, prou demandada per les associacions de persones amb discapacitat, en relació amb les quanties que es dediquen anualment a l'accessibilitat, és a dir, a complir amb les obligacions de les lleis esmentades.

D'acord amb les dades dels pressuposts dels ajuntaments de les Illes Balears per a l'any 2020, la destinació, com a mínim, del 4 % del total de la inversió que preveu la disposició suposa el 0,31 % del total del capítol d'inversions, totalment assumible per part dels ajuntaments, que suposa un total de 3.180.562 €.

Afegit a la inversió dels ajuntaments (3.180.562 €), de les mancomunitats (89.4856 €) i dels consells insulars (4.360.659 €), el 4 % esmentat pot suposar una inversió de 7.630.707 € a l'any en l'accessibilitat dels espais existents urbanitzats, edificacions i serveis d'ús públic.

En relació amb la redacció de l'apartat 3 de l'article 5, el Dictamen del **Consell Consultiu considera necessari justificar el percentatge**, i considera que, **alternativament**, el desplegament reglamentari de la Llei podria regular els **criteris per aplicar el que la Llei estatal considera «consignacions necessàries»**.

No obstant això, si es fixassin els criteris per determinar les «consignacions necessàries», caldria tenir en compte que **aquesta solució és prou complexa**, ateses les **diversitats municipals** i el grau d'assoliment d'accessibilitat en què es trobin els municipis, de manera que igualment aquests criteris podrien afectar l'autonomia local.

En conseqüència, recollint l'esperit de les lleis d'accessibilitat universal, així com el respecte a l'autonomia local esmentat en el Dictamen, **es proposa establir la possibilitat de no assolir els mínims** sobre la base del compliment o altres obligacions previstes en les lleis estatals bàsiques. En aquest sentit, la redacció de l'apartat 3 es modifica de la manera següent:

3. Fins a la consecució plena dels requeriments d'accessibilitat universal esmentats en l'apartat primer, les entitats locals han d'establir en els seus pressuposts anuals, de manera específica i diferenciada, les consignacions necessàries per a les adaptacions progressives corresponents dels espais existents urbanitzats, edificacions i serveis d'ús públic, com també per a la seva inclusió en l'annex d'inversions corresponent. En qualsevol cas, el percentatge dels crèdits pressupostaris consignats inicialment no podrà ser inferior al 15 % de les despeses d'inversió de reposició o, alternativament, al 4 % de totes les despeses d'inversió. En cas contrari, quan no s'assoleixin aquests mínims, s'haurà d'informar en la memòria dels pressuposts anuals sobre la justificació respecte del fet que les consignacions no són necessàries per al finançament de les adaptacions d'accessibilitat, d'acord amb el pla d'accessibilitat respectiu, o la necessària ponderació de despeses a l'efecte de complir el principi d'estabilitat pressupostària.

Aquesta proposta és coherent respecte de la legítima transparència en relació amb les quanties que es dediquen anualment a l'accessibilitat en la informació dels motius pels quals no s'assoliran els mínims establerts en el Decret sobre la base de les obligacions legals.

8. Que, en relació amb l'observació d'aclarir els apartats 4 i 5 de l'article 5, sobre si les edificacions o instal·lacions són públiques o d'ús públic, s'afegeix «d'ús públic» en els dos apartats.
9. Que, en relació amb els suggeriments, **no essencials** (consideració jurídica cinquena del Dictamen), respecte de la part dispositiva:
 - Es considera suficient la **denominació del Decret**, tot i que inclogui la regulació d'òrgans, atès que aquests són complementaris i estan vinculats amb l'accessibilitat universal.
 - En relació amb **l'article 5**, el Consell Consultiu fa una sèrie d'observacions relatives a la confusió de la redacció respecte de si el Decret regula l'accessibilitat a edificis de titularitat pública o també als de titularitat privada.

Amb la redacció actual, queda clar que l'àmbit de regulació són els espais públics (de titularitat i ús públic) i les edificacions de titularitat privada d'ús

públic (com, per exemple, teatres, sales de cinema, centres comercials, etc.).

Per tant, queden excloses les edificacions de titularitat privada i ús privat. La Llei 8/2017 fa referència, en l'article 12, a «Les edificacions de nova construcció d'ús públic, tant de titularitat pública com privada». I aquest és el precepte que és objecte de desenvolupament. L'article 13 es refereix a les edificacions ja existents i preveu el seu desenvolupament reglamentari (que no és objecte d'aquest reglament).

Això no obstant, per a més claredat, es canvia la intitulació del capítol I del títol I, que passa a denominar-se «**Accessibilitat universal en els espais urbans i en les edificacions d'ús públic**».

El Consell Consultiu també assenyala que hi ha una errada en la remissió que es fa en el punt 3 «a l'apartat anterior», ja que la remissió òbviament és a l'apartat 1. Es modifica la redacció en aquest punt.

Encara que no té caràcter essencial, s'incorpora l'observació relativa a la substitució en l'apartat 2 de «[...] l'òrgan responsable de l'aprovació» per «[...] l'òrgan competent per a l'autorització de l'actuació». Es modifica en el sentit proposat.

- En relació amb **l'article 9** i següents, referits a les places d'aparcament reservades i a la targeta d'aparcament, el Dictamen suggereix un canvi en la denominació de capítol III. Aquest passa a denominar-se «**Places d'aparcament reservades i targetes d'estacionament**».

El Consell Consultiu assenyala com a observacions no essencials les següents:

- a) Que no es determina ni la durada ni els efectes del silenci. Tal com assenyala el mateix Consell Consultiu, són aplicables les regles previstes en la legislació general (Llei 3/2003, de 26 de març, de règim jurídic de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, i Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu de les administracions públiques.
- b) Que no coincideixen l'article 14 del Projecte de decret i l'article 22 de la Llei 8/2017, quan regulen la mateixa matèria.

Cal assenyalar que no hi ha contradicció entre ambdós preceptes. Sense utilitzar les mateixes paraules, es manté la idea: la targeta s'atorga a la persona discapacitada que compleix els requisits tant si és conductora com si va acompanyada, tant si va en el seu vehicle com en un vehicle aliè però com a persona acompanyada.

- En relació amb la **denominació de l'article 15**, s'accepta el suggeriment i s'afegeix que es tracta d'*informació relativa* a la reserva d'habitatges.
- En relació amb **l'article 29** del Projecte, el Dictamen entén que l'article 26 de la Llei 8/2017 es refereix únicament a mesures d'accessibilitat en els serveis públics o prestadors privats de serveis públics.

Entenem que, a partir de l'article, no es pot arribar a aquesta interpretació. El punt 2 de l'article 29 es refereix als «mitjans de comunicació audiovisual» sense distingir si es refereix a ens públics o mitjans privats. I, sobretot, el punt 3 es refereix a condicions d'accessibilitat de les persones discapacitades a «serveis a disposició del públic», sense distingir si aquests serveis els presta una entitat pública o privada. Per tant, **es manté la redacció**.

- El Dictamen entén que la competència sancionadora de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, prevista en **l'article 62.a)** del Projecte de decret no està atribuïda per la Llei 8/2017 a l'Administració autonòmica.

No obstant això, aquesta apreciació contradiu el que disposa l'article 5.2.d) de la Llei 8/2017, que atribueix competència a l'Administració autonòmica en la matèria següent:

d) Vetlar per l'aplicació d'aquesta llei, col·laborant amb les administracions públiques i els altres òrgans implicats i exercint, si és el cas, la seva potestat sancionadora, tal i com es preveu a l'article 53.f) d'aquesta llei.

- El Dictamen considera que el contingut de la **disposició adicional 5a** és propi d'una disposició final. **S'accepta** l'observació i la disposició adicional cinquena passa a ser la disposició final primera.
- El Dictamen suggereix identificar i afegir en la **DA 2a**, a la Conselleria de Presidència, Funció Pública i Igualtat, la resta de conselleries amb competència en la matèria.

En relació amb el que manifesta el Dictamen, cal destacar que l'única conselleria que s'identifica amb la denominació actual és la Conselleria de Presidència, Funció Pública i Igualtat, respecte dels òrgans o les competències de coordinació en relació amb l'accessibilitat universal; en conseqüència, és l'única que apareix en la DA 2a a l'efecte d'identificar la competència concreta a la qual es vincula.

Cal recordar que la mateixa exposició de motius de la Llei d'accessibilitat universal destaca el següent «l'article 30 de l'Estatut d'autonomia atorga a la comunitat autònoma la competència exclusiva en diferents matèries, algunes de les quals estan relacionades d'una manera transversal amb l'accessibilitat universal objecte d'aquesta llei: l'urbanisme i l'habitatge (apartat 3r), el transport per ferrocarril i carreteres (apartat 5è), el transport marítim entre ports o punts de les Illes Balears (apartat 6è), la tercera edat (apartat 14è), les polítiques de protecció i suport a les persones amb discapacitats físiques, psíquiques i sensorials (apartat 15è), i la defensa dels consumidors i usuaris (apartat 47è)».

En conseqüència, l'obligació d'execució vinculada a l'eliminació de barreres arquitectòniques i altres obstacles que dificulten l'accessibilitat universal està vinculada a l'exercici de les diverses matèries de les conselleries, és a dir, es tracta d'una obligació executada de manera transversal; en la resta del Decret, es fa al·lusió a la conselleria competent per la matèria. Per això, només en l'article 54 s'identifiquen les conselleries que per raó d'una matèria prou rellevant (serveis socials, habitatge i ordenació del territori, i que a més han col·laborat en l'elaboració del Projecte de decret, formen part de la Comissió Mixta d'Accessibilitat Universal.

No obstant això, considerant en part el suggeriment del Dictamen i a l'efecte d'evitar confusió, es modifica la DA 2a en el sentit següent:

Disposició adicional segona
Conselleries competents del Govern de les Illes Balears

1. La referència en aquest Decret a la Conselleria de Presidència, Funció Pública i Igualtat s'ha d'entendre referida a la competència de l'impuls de la incorporació de la perspectiva d'accessibilitat universal en les polítiques, els serveis i les actuacions d'àmbit autonòmic, mitjançant la Direcció General de Coordinació, Relacions amb el Parlament, Drets i Diversitat, sens perjudici que, en el futur, pugui modificar-se la denominació de la conselleria o l'adscripció d'aquesta competència, en virtut de les competències de la presidenta del Govern de les Illes Balears, d'acord amb el que preveu l'article 10.d) de la Llei 1/2019, del Govern de les Illes Balears.

2. Les conselleries són competents en relació amb l'execució del que preveu aquest Decret, en funció de les matèries de les quals són competents i que suposin l'eliminació de barreres arquitectòniques i altres mesures d'accessibilitat universal.

10. Que cal fer una modificació necessària en relació amb l'entrada en vigor i l'aplicació de les obligacions pressupostàries de l'article 5.3.

La tramitació del Decret ha tingut com a conseqüència que la seva aprovació sigui a final de l'any 2022 i la DF 3a estableix que entrarà en vigor al cap d'un mes de la data de publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*, és a dir, quan les entitats afectades pel que preveu l'article 5.3 amb tota probabilitat tenguin aprovats els seus pressuposts per a l'any 2023.

En conseqüència, es considera convenient, als efectes de seguretat jurídica, concretar en la DF 3a que l'entrada en vigor no pot afectar els pressuposts de les entitats en relació amb el que preveu l'article 5.3. En aquest sentit, s'afegeix una nova disposició addicional amb la redacció següent:

Disposició addicional sisena

Aplicació del Decret en relació amb els pressuposts de l'any 2023 i de l'any 2024

El que preveu l'apartat 3 de l'article 5 del Decret no serà d'aplicació obligatòria fins als pressuposts de l'any 2024. No obstant això, les entitats locals podran aplicar-ho al pressupost de 2023 si a l'entrada en vigor del Decret l'estat de la tramitació dels pressuposts d'aquestes ho fa possible.

Palma, 30 de novembre de 2022

El director general de Coordinació,
Relacions amb el Parlament, Drets i Diversitat

Miquel Àngel Coll Canyelles